

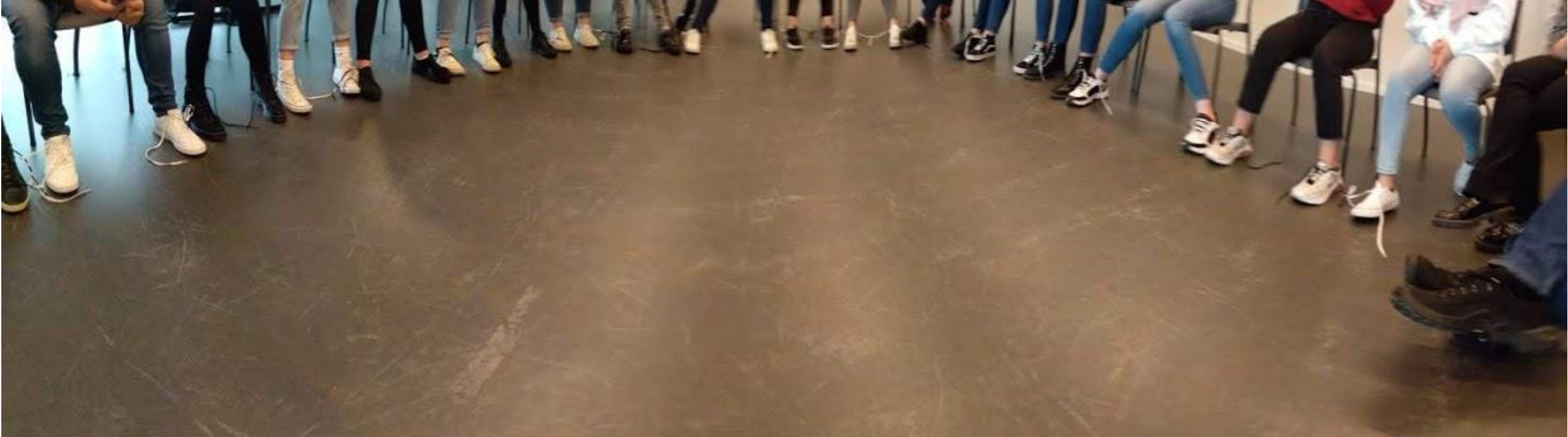
Groepsdruk

Groepsdruk. Het gaat om situaties waarin het individu door die druk iets doet (of gaat doen) dat hij anders niet zou doen

De voorbeelden zijn talrijk

Je gaat ineens veel harder je best doen op school, hipper kleren dragen, roken, stelen of samen iets vernielen. Alleen omdat je vrienden dat doen. Als je bij een groepje hoort, gedraag je je vaak zoals de rest. Soms is dat goed. Maar soms past dat gedrag eigenlijk niet bij je of ben je het er diep van binnen niet mee eens. Toch doe je het. Omdat je bang bent dat je er anders uit ligt.

Onderwijsassistenten in een kring mboRijnland. Spijkerbroek; witte of zwarte sneakers.
Toevallig?

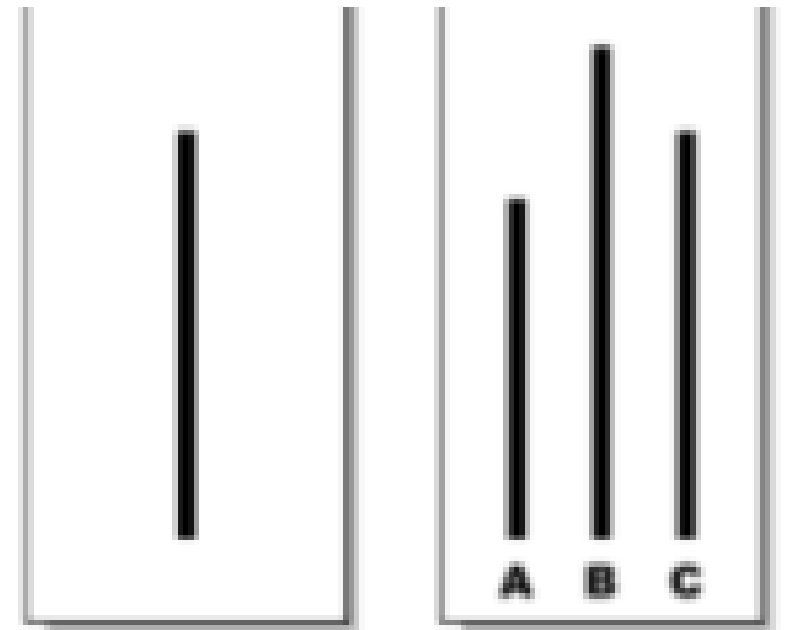

Dilemma

- Ik?
 - Mag ik zijn wie ik ben?
 - *Behoefte aan autonomie
(recht op eigenheid)*
- Of de groep?
 - Of ben/doe ik zoals de groep wil dat ik doe
 - *Behoefte aan erbij horen*

Groepsdruk (een voorbeeld The Asch Experiment)

Acht personen bevinden zich in een ruimte. Ze krijgen één voor één een kaart te zien met daarop een lijn. Vervolgens toont men hun ook een tweede kaart met drie lijnen. Het is duidelijk waarneembaar dat de laatste lijn (c) dezelfde lengte heeft als de lijn op de eerste kaart. Aan alle personen wordt de vraag gesteld welke lijnen even lang zijn. De persoon die als laatste aan de beurt komt is er niet van op de hoogte dat de anderen instructies hebben gekregen: zij zeggen stuk voor stuk dat de eerste lijn (a) even lang is. Als de laatste persoon de vraag moet beantwoorden, blijkt dat mensen geneigd zijn een onjuist antwoord te geven wanneer iedere andere proefpersoon dit ook doet.

Een tweede voorbeeld

Na een avond stappen gaat een groep jongens naar een café in een naburig dorp. Ze zijn aangeschoten en gedragen zich aanstootgevend. Ze voelen dat er iets in de lucht hangt. Als één van hen het aan de stok krijgt met een stamgast, ontstaat een massale vechtpartij waar onmiddellijk de hele groep aan deelneemt, behalve één groepslid dat de benen neemt. Diezelfde nacht wordt deze persoon te kennen gegeven dat hij 'eruit ligt' is als hij zijn vrienden niet steunt op de momenten dat het erop aan komt.

Een laatste voorbeeld

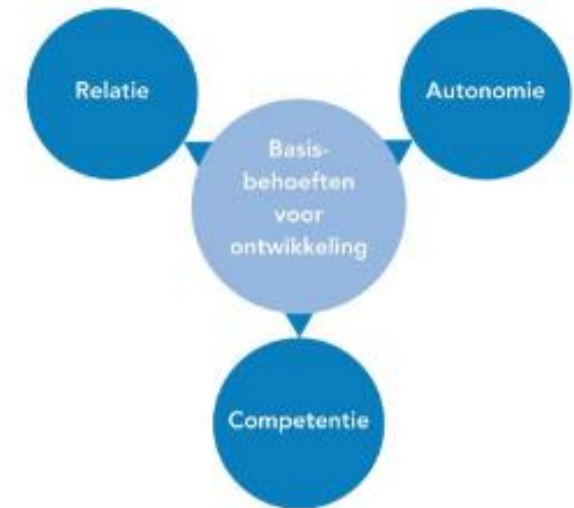
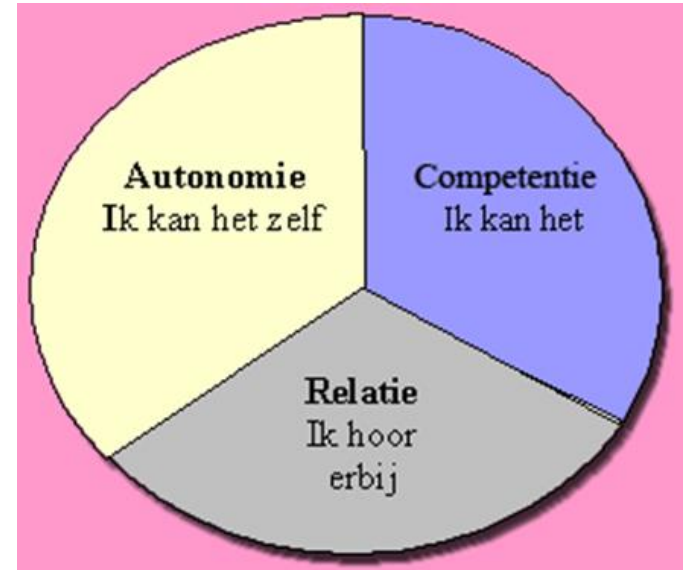
Groepsdruk gevolgen

Als een individu zich succesvol aanpast aan de groep, kan zijn beloning de vorm aannemen van acceptatie (het gevoel erbij te horen), een openlijke blijk van erkenning (compliment of schouderklopje) of zelfs een stijging in aanzien en status (op basis waarvan hij een betere machtspositie kan innemen binnen de groep).

Als een individu groepsnormen overtreedt, volgen negatieve sancties. (buitensluiten, pesten, zondebok)

Een veilig pedagogisch klimaat (Is een voorwaarde voor leren)

- Een vertrouwde omgeving waarin kinderen zichzelf kunnen zijn, zich geliefd voelen en zich gerespecteerd weten.
- Autonomie: ik kan het zelf
- Relatie: ik voel mij thuis
- Competentie: Ik kan het

Figuur 8.2 De drie basisbehoeften voor ontwikkeling

Relatie docent – leerling/student

De relatie docent- leerling is belangrijk. Gelijkwaardig (wij zijn mens) maar niet gelijk (ik ben de 'volwassene')

- assertieve lichaamstaal: oogcontact maken en vasthouden, rechtop staan, voeten stevig op de grond, juiste afstand (dichtbij, niet bedreigend)
- Gebruik van de juiste toon: duidelijk praten, toonhoogte iets luider dan normaal,
- Volhouden tot het gewenste gedrag getoond wordt of de consequentie wordt aanvaard.
- Toon (echte) interesse in studenten
- Rechtvaardig en positief gedrag: oogcontact met elke student, loop veel rond als studenten aan het werk zijn en stel vragen aan elke student, geef de student denktijd, benader elke bijdrage positief, etc.
- Reageer passend op onjuiste antwoorden van studenten: benadruk wat wel goed is, stimuleer samenwerking, stel de vraag anders, geef hints of aanwijzingen, geef het antwoord en vraag de student om een toelichting, etc.